

ANOTAČNÝ ZÁZNAM

- a) MVDr. Anna Geciová
- b) Analýza naliehavo zabitých zvierat mimo bitúнку prehliadnutých na bitúнку v okrese Trebišov v rokoch 2010 - 2011.
- c) Trebišov, Regionálna veterinárna a potravinová správa, 2014
59 strán, 7 tabuliek, 5 grafov, 21 citácií, 5 príloh

Práca sa zaoberá hodnotením príčin naliehavého zabitia zvierat mimo bitúнку určených na ľudskú spotrebu, oprávnenosťou naliehavého zabitia v zmysle Nariadenia (ES) č. 853/2004 Európskeho parlamentu a Rady z 29. apríla 2004, ktorým sa ustanovujú osobitné hygienické predpisy pre potraviny živočíšneho pôvodu.

V rokoch 2010-2011 bola vykonávaná prehliadka *post mortem* u naliehavo zabitých zvierat mimo bitúнку – hovädzieho dobytku (ďalej HD), dovezených na bitúnok Mabit s.r.o. v Zemplínskej Teplici z rôznych okresov a to najmä z Košického a Prešovského kraja, ojedinele z Banskobystrického kraja. Prehliadku *ante mortem* na farmách vykonávali súkromní veterinárni lekári, ktorí uviedli príčinu naliehavého zabitia zvierat na farme. V prehlásení veterinárny lekár potvrdil, že zviera bolo vyšetrené pred naliehavým zabitím, dátum a čas naliehavého zabitia a že bolo zistené, že okrem uvedenej príčiny naliehavého zabitia je zviera inak zdravé. Spolu bolo v rokoch 2010 až 2011 dovezených a prehliadnutých 770 ks HD zabitých mimo bitúнку. Z jednotlivých kategórií hovädzieho dobytku najväčší počet naliehavých zabití bol v kategórii - kravy. V roku 2010 to bolo 394 kusov kráv a v roku 2011 - 320 kusov kráv. Ako príčiny naliehavých zabití boli deklarované pôrodné súvislosti, ochorenia tráviacej sústavy, poruchy látkového metabolizmu, poruchy pohybového aparátu, poruchy nervového systému a iné, medzi ktorými boli aj klinicky zdravé zvieratá zabitú bez udania príčiny. Takmer vo všetkých prípadoch jatočné telá boli *post mortem* úradným veterinárnym lekárom na bitúнку posúdené ako nepoživateľné (najčastejšie príčiny – kachexia, nedostatočné vykrvenie, výrazná anémia, hydrémia, zmyslové zmeny, rozsiahle dekubity, hematómy, početné krvácaniny v kostrovej svalovine, fekálna kontaminácia). V roku 2010 boli 3 kusy a v roku 2011 bolo 5 kusov posúdených ako poživateľné, ale prevádzkovateľ bitúнку ich preradil ako nepoživateľné, čiže nevhodné na ľudskú spotrebu z komerčných dôvodov.

Z uvedených zistení vyplýva, že vyšetrenia zvierat *ante mortem* uvádzané ako dôvody naliehavých zabití mimo bitúнку často nekorešpondovali so zisteniami pri vyšetrení *post mortem* na bitúнку a zároveň neboli dodržané požiadavky stanovené Nariadením (ES) č.

853/2004 Európskeho parlamentu a Rady z 29. apríla 2004, ktorým sa ustanovujú osobitné hygienické predpisy pre potraviny živočíšneho pôvodu.

ABSTRAKT

V nevyhnutných prípadoch, za určitých presne stanovených podmienok, je možné zabíjanie jatočných zvierat aj mimo nato určených stavebných objektov, hlavne v zmysle ochrany zdravia zvierat, ako to bolo deklarované v Nariadení vlády Slovenskej republiky č.315/2003 Z.z., ktorým sa ustanovujú požiadavky na ochranu zvierat v čase ich zabíjania alebo usmrcovania – platné v čase činnosti bitúnku Mabit s.r.o., Zemplínska Teplica. V zmysle Nariadenia (ES) č. 853/2004 Európskeho parlamentu a Rady, ktorým sa ustanovujú osobitné hygienické predpisy pre potraviny živočíšneho pôvodu, mäso z takto zabitých zvierat môže byť použité na ľudskú spotrebu, ale len v prípade, ak ide o inak zdravé zviera, ktoré utrpelo úraz, ktorý z dôvodov pohody zvierat zabraňuje jeho preprave na bitúnok. Zámerne alebo z neznalosti v rokoch 2010-2011 bolo naliehavo zabitých mimo bitúnku 382 kusov hovädzieho dobytku – na základe výsledkov analýzy príčin naliehavého zabitia, najmä v Košickom a Prešovskom kraji, u ktorých v sprievodných dokladoch boli uvádzané rozličné akútne, či chronické ochorenia, ktoré nemali nič spoločné s úrazom, čo predstavovalo 49,61 % z celkového počtu naliehavo zabitých zvierat mimo bitúnku a to presne zo 770 kusov, pritom pri naliehavom zabití mimo bitúnku malo ísť vždy o inak zdravé zvieratá, ktoré utrpeli úraz. Na bitúnku Mabit s.r.o. v Zemplínskej Teplici bola vykonávaná ÚVL prehliadka *post mortem* a zistili sa nezrovnalosti medzi vyšetreniami *ante* a *post mortem*. V roku 2010 zo 418 naliehavo zabitých zvierat na farme len tri kusy boli posúdené vhodné na ľudskú spotrebu a v roku 2011 to bolo päť kusov. Prevádzkovateľ bitúnku všetky jatočné telá vhodné na ľudskú spotrebu preradil, ako nepoživatelné, čiže nevhodné na ľudskú spotrebu z komerčných dôvodov. Ostatné jatočné telá boli posúdené úradným veterinárnym lekárom ako nepoživatelné, zadelené do jednotlivých kategórií VŽP. Najväčší počet jatočných tiel bol zatriedený do kategórie 3. V roku 2010 - 412 kusov, čo predstavovalo 98,56 %, a v roku 2011 - 345 kusov, čo predstavovalo 98,01 %. Čiže výsledným produktom tohto schváleného bitúnku nebolo mäso určené na ľudskú spotrebu, ale nevhodné na ľudskú spotrebu, pritom pod pojmom bitúnok podľa Nariadenia (ES) č. 853/2004 EP a Rady sa rozumie prevádzkareň používaná na zabíjanie a jatočné opracovanie zvierat, ktorých mäso je určené na ľudskú spotrebu.

Kľúčové slová: naliehavé zabitie, úraz, nepoživatelné